

Kéziratok, amelyek nem adatnak vissza ide küldendő: „MURAVIDÉK“ szerkesztősége Murska Sobota, Alexandrova c. 16. szám.

Postatakarék számla száma 12980. Kiadó-tulajdonos: KÜHÁR ISTVÁN.

MURAVIDÉK

Politikai, gazdasági és társadalmi hetilap.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 dinár, külföldre 18 Din. Amerikába 20 Din. Hirdetési ár cm.-ként: szövegeköt és nyilttér 1.50 dinár, rendes 1.—Din., apróhirdetés 0.70 Din. és az illeték. Több-szörinél engedmény.

VIII. Évf.

Murska Sobota, 1929. november 3.

44. Szám.

A halottak napja.

A nap lement, csillagok jöttek a sötétedő égre és milliárdnyi mécsesként máskornál szebben és fényesebben tündökölve, kupolássan borítják e sárgolyót, annak élő és meghalt emberét főleg az emberkinozta ártatlanul szenvedő „élő-halottakat“. Mintha azt mondaná a Mindenható: „Rólatok embertársaitok nem gondoskodnak, hát én gyujtom számotokra az égi erőktől ma sokkal gondosabban megtisztított mécseseimet!“

Itt-amott a nem távoli messzeségben egy-egy kisebb-nagyobb fényfolt emelkedik a láthatárra. — Igazi temetők azok, melyekben az emberek megvilágítják embercsinálta pazar, helyenként szerény fényforrásokkal a halottak feletti virágos földet, a szeretet melegével diszitett sirhalmokat. Ma van Mindszentek estéje.

Szerb, horvát, szlovén, orosz, német, magyar, olasz, katolikus, protestáns, kálvinhitű mind egybekerített helyen szoroson egymás mellett, egyformán alusszák örök álmukat. Csak a felettük élő megbódítottak elviszik még oda is a magukat különbnek képzelteket, kajla nézetüket. A ruzst, a pudert rákenhetik külső mázként a türelmes halott és sirja külsőjére, drágánál drágább, koszoruk, márványoszlopok, aranybetűs felirások, cifraságok alakjában, de a halál „belsejébe“ nem hatolhatnak — ott mindenki egyforma.

Sem a halott, sem az aziránti szeretet, fényt, pompát nem kíván, mégis az élők egymásra licitálása, a nagy vagyonok fitogtatása, amely az élők belsőjét hevíti, azok hiusága, feltűnési viselkedése csinálja a halottakkal a maskaradét. Ezt nevezik kegyeletnek. Tegye, aki örömet vagy lelki megnyugvását találja benne. Kétségtelen, hogy e copf miatt milliárdok semmisülnek, égnek, fonnyadnak e napon — sok ezer felebarátnak nincsen egy falat kenyere e napon — —!

A távoli harangok esti zugása, az égi és földi mécsesek világítása, az ismeretlen és semmi jót nem ígérő jövő, reménytelen és szomorú gondolatokat gerjeszt az új, setét, ismeretlen utján börtörkáló, állásától, kenyerétől magas rangú népvezetők által megfosztott békés, öreg vándorban

Politikai hírek.

A jugoszláv-bolgár határforgalom rendezése folyamatban. A kiküldött bizottságok Podgoricában tárgyalnak, utóbb Szkutariban fogják a tárgyalásokat befejezni.

Lengyelország és Románia megújítja barátsági szerződését s újabb döntőbírósi szerződést kötnek ugyanazokkal a kikötésekkel és ugyanazon mintaszerít, amint azt a Kisantant többi államai kötötték egymás között tavasszal Beogradban. A tanácskozások már folyamatban vannak Bukarestben.

Az Olasz követséget vissza hívták Berlinből. Néhány héttel ezelőtt a berlini olasz nagykövetség titkos diplomáciai táviratozásának megfejtő kulcsa el-

tűnt a hivatalos helyiségből. Erre erős vizsgálat indult meg a külügyminisztérium részéről s a nagykövet a külügyminiszterrel szemben tiszteletlen hangot használt. Mussolini erre az egész követséget összes személyzetével vissza rendelte Rómába.

Csehszlovákiában erős a választási küzdelem. A választások előtti utolsó hétben a küzdelem a pártok között igen erős lett. Érdekes, hogy az egyes nemzeti pártok között a küzdelem sokkal erősebb, mint a csehek és a németek között. Különben minden párt kifejti minden erejét.

A francia kormány lemondott. A nyári szünet után összeült a kamara. Mindjárt az első ülésen megbukott a Briand kor-

mány s lemondását azonnal beadta a köztársasági elnöknek. A lemondás oka az, hogy az ellenzék azt követelte, hogy a szünet alatt beérkezett interpellációkat tárgyalják első sorban, míg a kormány a költségvetést akarta letárgyaltatni. Az ellenzék 288 szavazatával szemben a kormány 277 szavazatával, tehát 11 szavazattal kisebbségben maradt, tehát lemondott. A köztársasági elnök Daladert bizta meg kormányalkitással, ki a megbízást elfogadta. Francia politikai körökben azt jósolják, hogy az új kormány igen rövid életű lesz.

Romániában feltűnést keltő mozgalom van keletkezében Károly trónörökös királysága érdekében. Az egész ország ifjúsága s a katonaság nagy része Károly párti s könnyen meglehet, hogy a mozgalom a régens tanácsot elsöpri.

Mexikóban november 17-én elnökválasztás lesz. Két párt küzd egymással óriási erőfeszítéssel. Jelöltek Ives Basconzelos és Pascal Ortiz Rubio. Az agitáció folyamán Mexikó uccáin már véres harcok folytak a két párt hívei között s a katonaság sortüzében hat ember vesztette életét.

Vándor madár.

Egy kis pásztor tüznél heverész,
El-el szunyad s közben az égre néz.
Aiszik, de hallja, hogy a magasban
Egy készt vándor madár elsuhan.

Álmából föltekint s utána szól,
Vándor madaram hova utazol?
Ne szállj tovább, pihenj meg itt nálam
A vándornak, jóltevő az álmom.

„Oh! Kis pásztor, meg nem pihenhetek,
Rég láttam hazám, szívem már beteg
Egy titkos vágy vonz, folyton előre
S lankadt szárnyam buzdítván erőre.“

„Megpihenni majd csak akkor fogok,
Ha már alant honi rögöt látok.“
Előre bátran! Erőnélkül bár,
Repül szegény, árva, vándor madár.

A fényes nappalt, az éj váltja fel
És önéki még mindig szállnia kell.
Száll, száll a nagy üres végtelenben
Mig eléri honát kimerülten.

S mégis dalol, ha utólszor is bár
A szegény haldokló vándor madár.
Érezte, hogy már nem hontalan,
Feledvén mindent s kimult boldogan.
DANTES.

és annak családjában. *Elvették a kenyerüket és nem adtak nekik érte semmit,* még a megélhetésre elégséges nagyságu nyugdíjukat sem — csak vannak — csak élnek — de hogyan — *ők az élő halottak.* Hányan vannak ilyenek a civilizált és humánusnak mondott Európában?

Nemcsak Európa minden egyes emberének: az egész papságnak, királyoknak, kormányzóknak, köztársasági elnököknek, minisztereknek, különösen pedig a Népszövetségnek, hanem az egész világnak segíteni kellene az ilyen ártatlanul szenvedőkön és protestálni az ilyen kegyetlen, igazságtalan eljárás ellen. Egy bankot kellene létesíteni, amely fizetné az elvett a volt állás jövedelmét stb.-it teljesen pótló nyugdíjat. Ki kellene segíteni ezeket az ártatlanul szenvedőket az ilyen saját polgáraival szemben is ellenségesnek mutakozó hatalmasok boszúálló karmaiból a békeszerződések e mártírjait; állást, kenyeret kellene adni nekik egy külön önálló országban, ha az másképpen nem lenne lehetséges, hogy gyermekeiket iskoláztathassák, nevelhessék azon a nyelven, amelyet megértenek, hogy kikerülve az életbe magukat fenntarthatassák. Ez lenne a szép és nemes tett, úgy is mondható: a kötelessége az emberiségnek; ez lenne a kegyelet az élőhalottak, a nemzeti kisebbséghez beosztott volt állami, megyei, községi stb. hivatalnokok részére; ezzel tartozik mindenki,

aki kulturember és aki Jézus tanait a felebaráti szeretetet követi, de nemcsak „szóval“, hanem „tettel“. Tömörüljenek az államok Rotary-klubba, ne csak Szubotica néhány embere és segítették az ártatlanul tíz év óta szenvedőkön, akiktől elvett a kenyér államot vezető férfiak által, mely utóbbiaknál a nemes szivnek, a fenkölt gondolkozásnak, a humánusságnak és az igazságnak kellene ragyogva fényleni — és nem adtak érte semmit sem.

Csak azután menjen mindenki, édes szülőinek, kedves gyermekének, hű hitvesének, jó rokonának s igaz barátjának a sirhalmát felkeresni s csak azután rakjuk rá az őket takaró sirhalmomra a megemlékezés, a szeretet szerény virágait, koszorúját és a fájdalomtól gyöngyöző tekintetét, *ha e földön élők szenvedésén a tőlünk telhető módon segítünk.* Kicsike kis mécses világítása mellett imádkozunk a megholtakért is. Ez lesz a nemes szivű kegyelet a nem élő holtak részére. Imádkozunk az élőholtakért: Jóságos Isten! Világosítsd fel azok elméjét és szívet a feltétlen igazságról és szeretetről, akiknek módjukban van segíteni az ártatlanul megfosztottakon. Add meg nekik a tehetséget ahhoz hogy megértsék mit jelent az, kenyerétől valakit megfosztatni és hogy ismerhessék e Jézusi tant: „amit nem kívánsz magadnak, ne tedd azt másnak.“ Amen.

Megemlékezés hallottak napján.

Minden kereszt, minden sírdomb néma fájdalom szívünkben! Szeretettel emlékezünk meg rólatok és kegyelettel adózunk nektek, drága elköltözöttek, Halottak napján. De mily csekélyke is az, amit mi adunk nektek: egy-egy koszoru fonnyadt őszi virágokból és egy kis gyertyafény Halottak éjszakáján, meg egy kis imádság lelki üdvökért. Óh, bár itt volnátok velünk, boldog hallottak — kikkel szemben nem tudjuk leróni a tartozásunk, — hogy veletek megoszthatnánk mindent, de minden jót, ami szegénységünkön telik! De hiába! Ati bucsutok örökre volt mitőlünk és hozzánk nem jöttök soha, soha! Csak kedves emléketek lebeg fel újból és újból és szívünk szeretete nyilvánul meg a kegyelet adójában. A ti ajkaitok örök hallgatásba merült s csak mi beszélünk hozzátok halkán, fájdalmas szívvel, mi, akik a szívünk szeretetének nagyobb felét megtartottuk a ti számotokra! Óh, a tiétek a legnagyobb kincsünk: lelkünk édes szeretetének drága melegsége és úgy érezzük, hogy Halottak napján, midőn az őszi szélben halkán suttog a gyászszalagos koszoruk levele, a lelkeink beszélnek a ti lelkeitekkel . . . Óh, a könnyek oly jól esnek, melyeket a fájdalom sajtol ki szemeinkből, hiszen valójában ezek a lelkek odaadó szeretet-könyvei . . . Óh, úgy érezzük most, hogy az odaadás ölelkezik az odaadással és a szeretet az igaz testvéri szeretettel!

Emlékezünk még hallottak napján . . . Emlékezünk meg azokról

is, kik még nem mondtak örök bucsut nekünk, de akiknek egy nagy, szomorú temető ez a meghányt vetett élet . . . Emlékezünk meg a boldogtalanokról, a nyomorgókról, éhezőköről! A szívünk szeretetének másik felét adjuk azoknak a szerencsétleneknek, akiknek az oly nagyon jól esik! Isten gyermekei vagyunk, osztunk a jóban és szenvedésben! Ne vegyük el másoktól azt, amit azoknak jól esik élvezni, ezek után nem fakad áldás, ez nem válik lelkünk üdvére!

Mennyi szerencsétlen embernek kin és vergődés az élet, akiknek még a legszerényebb megélhetésre sincs lehetőségük! Különösképpen ki kell emelni azon szegénysorsu hivatalnokok helyzetét, akik valamikor megélték rendes életmódon, míg mai helyzetük, a legterhesebb küzdelmekkel telt életsorsuk az élőhalottak szomorú, nagy temetőjére emlékeztet, az ő örökös Hallottak napjával! Ezen boldogtalanok ki lettek szorítva állásukból más emberek előnyére, míg a megélhetés számukra biztosítva máig sincs! Az a parányi, nyugdíjnak nevezett összeg mire jó s mire elég? Az illetékes körök gondos szeretete mikor ér el odáig, hogy nem hagyja nyomorogni ezeket az ártatlanul félretolt nyomorgó hivatalnokokat, akik talán szintén érdemesek arra, hogy „megélni“ tudjanak, ne csak szánalmat keltően „tengődni“! S mivé lesznek az ő gyermekeik? Minden nélkül! Iskola nélkül! Az életbe, a társadalomba kiinduló lehetőségek nélkül!

Óh, szeretet! Halottak napján hozz megértést és részvétet azok szívébe, kiknek módjukban van segíteni az elhagyott, ártatlan emberek nehéz helyzetén!

— GÁLOSSY. —

Névtelen halottak.

Valamikor hullhatott a falomb,
Dalaimtól hangos volt az erdő;
Kérdezitek: gyászolok azóta,
Hogy ajkamra vig nótaszó nem jó?
Felelhetnék, hazudhatnék sokat,
De mi haszna, ha marná a lelkem:
Legjobb, ha megmondom az igazat:
Sirok felett gyászol az én lelkem
A nótaszót el kellett felednem!

Rut csatáknak kinos, harci tüzén
Gyilkos fulánk járta át a testünk
S végnélküli rémes éjszakákon
Örök kinos sorvadásba estünk . . .
Nem oly üde tavasz szép virága,
Nem illatos, mint valaha régen . . .
Millió sir vérázott mezőkön:
Ezért gyászol örökké a lelkem,
A nótaszót el kellett felednem!

Sirok között, Halottak napján,
Gondolatban ott vagyok veletek
S álmaimban őszi éjszakákon
El-eljárok bucsuzni tőletek . . .
Sirotokra koszorukat hordok,
Nem kérdezem: szerb, avagy magyar
— vér?

Együtt jártunk kinok Golgotháján
S a gyűlölet köztünk ugys mit ér!
Sírátokra odairom: „Testvér!“

Vérázott mezőknek vadvirága,
Ezer horpadt halom, milljó kereszt,
Melyen név nincs, de mind-mind oly
drága

S lelkem joggal kérdi: mért tették ezt?!
A szívükben gyűlölettűz nem élt
És gyilkolni mindegyik remegett . . .
De kellett — mert egyre uszítottak!
Lelkünk mégis összeölelkezett
Véres hullák tömegsírja felett . . .!

— GÁLOSSY. —

HIREK.

HETI NAPTÁR

NOVEMBER 30 nap. 45. hét.

Hó és hét napjai	Róm. kath.	Protestáns
3 Vasár.	24. Hubert. pü.	Gottlieb
4 Hétfő	Bor. Károly	Károly
5 Kedd	Imre	Imre
6 Szerda	Lenárd	Lenárd
7 Csüt.	Engelbert	Rezső
8 Péntek	Gottfried	Gottfried
9 Szomb.	Tivadar	Tivadar

Vásárok:

Nov. 3 Gornji Petrovci, 5. Beltinci,
10. Puconci.

Időjárás:

Herschel sz.: hideg és nedves.

Kereskedelmi árak:

100 kg.	Buza	Din.	195
"	Rozs	"	165—
"	Zab	"	190—
"	Kukorica	"	180—
"	Köles	"	185—
"	Hajdina	"	200—
"	Széna	"	60—80
"	Bab cseres.	"	380—
"	vegyes bab	"	280—
"	Krumpli	"	60—
"	Lenmag	"	350—
"	Lóhermag	"	1300—1400
Bika	8—	8:50	9:50 10.
Üsző	7:50	8:50	9— 10.
Tehén	3:50	4—	5—
Borju	—	—	14— 15—
Sertés	15—	15:75	
Zsir I-a	29—	30—	
Vaj	35—	40—	
Szalonna	23—	25—	
Tojás 1 drb.	1:25		

Miért hálnak

meg mindazok, kik a Fáraók örök nyugodalát bolygatták?

(Az egyiptomi Fáraó sírok kutatóinak tragikus halála. Véletlen, vagy ismeretlen titkos erő hatalma e? Mi a tudósok véleménye erről?)

A Fáraók titkai.

„Legyen megsemmisítve az a kéz, mely engem háborgat.“

Röviden a világháború kitörése előtt egy gazdag belga ki sokat foglalkozott a régészettel és művészettel, meghívta a francia literatura néhány tudós professzorát, mint védégét, a Nilus völgyébe, hogy megismerkedjenek a tízezer éves kultúra maradványaival és annak megbecsülhetetlen értékével, mely értékesebb bármely muzeum kincsénél, — ahol tulajdonképpen a Fáraók szellemei maradtak vissza — hogy azt elhozzák a Nilus völgyéből városai, muzeumi részére, hogy abból az örökforrásból szerezzenek újabb művész- és élettapasztalatokat. Heten voltak: Maurice Barrás, Pierre Budain, Jules Huret, Jozef Galtier, Henri Casella, Paul Adám és Gusztav Terry, kik behatoltak a szent sírok mélyébe és megtudták a legmélyebb titkokat. A vendéglátó és az összes vendégek Gusztav Terry kivételével, ma mind holtak. A megmenekült Terry, kit Kairóból táviratilag hazahívtak, még mielőtt a szent sírok küszöbét átlépte és annak évezredes illatát belehelte volna, melyeknek mé-

lyén a Fáraókat örök nyugalomra helyezték, életben maradt.

Vajjon — ez véletlen —? Vagy nem-e más, mint egy csodálatos véletlenje a különböző alkalmaknak, hol a sors játékot űz a hitetlenséggel? Georges Benedeti, ki Masper után a luvrei egyiptológ osztály legnagyobb tudósa és kinek a véleményét megkérdezték, Lord Corvarvona halálára vonatkozólag, így válaszolt: „Nevetséges gyerekség! Nézzenek meg engem, hány éve élek a mumiák között a Louvreban, mégis erős és egészséges vagyok! Voltam a régi királysírok ásatásainál, mégis visszatértem minden rossz előérzet nélkül, sőt rövid időn belül újból eltávozom“, válaszolt. Tényleg eltávozott, egy idő múlva visszatért és rövid idő múlva meghalt, — mielőtt írásba foglalta volna tapasztalatait. Ő volt a Fáraók tizedik áldozata. Gyorsan minden betegség nélkül halt meg, mind földije és barátja, Casanova a „College de France“ egyiptológia tudós tanára. A többi francia, ki részt vett a Tutánkamen sírjának kibontásánál, mint maga Lord Carnarvon, Georg Jay Gould, Voolf Joel vagy mint Arhibald Dpuglas Reid, kit a halál a Fáraó mumiájának röntgen vizsgálata közben ért utól. Rövid idővel ezelőtt halt meg lady Carnarvon — ugyan úgy, mint férje, egy mérges légy csípésétől.

A híres francia orvos, tudós és egyiptológ Dr. Mardrus, ki a kairói jezsuitáknál nevelkedett és élete nagy részét a Nilus völgyében töltötte, az „Ezer egy éj“ és a korán híres fordítója, a következőket mondotta ezen

sorozatos és szomorú halálesetekről: „Távrolról sem állítom, hogy a tragikusan elhalt társaim a Fáraók évezredek keresztlül tartandó átkaiból kifolyólag haltak meg. Nem vagyok sem okkultista, sem spirítiszta dacára, hogy mint egyiptológ sokszor elmélyedtem az okkultisztika különféle ágaiban, de nem tudom megfejtani azon titokzatos dolgokat, nem is próbálkoztam eddig erre vonatkozólag semmiféle szabályt felállítani. Ellenben az igaz, hogy ezeken a szomorú történeteken nem voltam meglepve, azokat előre láttam igen nyíltan és őszintén megindokoltam, a párisi „Maten“ néhány számában, azonnal a Tutánkamen sír fölnyitása után és egy hónappal az első haláleset előtt. Dacára, hogy előre láttam ezen szerencsétlenségeket, megfejtani nem tudom.

Áll az, hogy az egyiptomiak ősidőktől fogva híresek voltak a varázsló intézkedések kultiválásáról, melynek főcélja az volt, hogy a mumiák szellemének nyugalomát — melynek igen magas fokán voltak — megvédjék, az erőszakos lerombolástól és behatolástól, azért különféle varázsigéket véstek be a sírok oldalába, a sír belsejét pedig általunk ismeretlennel tölthették be, melynek emelyítő illata évezredek keresztlül is érezhető maradt. Véleményem szerint a mumiák körül valamilyen villamoságot fejlesztettek, melynek romboló hatásáról nekünk a mai napig fogalmunk nincsen.

Gondoljunk vissza a zsidók frigszekrényére, melyen rá van írva, hogy a zsidók Egyiptomból hozták

és abban volt egy dinamós erő, mert mikor, a szentírás szerint száz pap és levita közeledett, holtan terültek el, mintha villámütés érte volna őket. Zsidók a frigszekrényt egy egyiptomi templomból hozták el, hol az Ámon Isten szent szekrénye volt. A bibliai leírás megemlíti, hogy az egyiptomiak ezen szekrényében valami akkumulátor félet tartottak, mely a halálos ütést mérte az ismeretlen közelgőre. De mi volt az és miből állott az az általuk ismeretlen erő?

Legmélyebb dolog az, hogy ezen megnyilvánulást, könnyelmű hitetlenséggel és mosollyal fogja fel az emberiség. No az én fülemben mindig cseng, mikor erről van szó, a nagy elődöm Pasteur orvosnak szava. Ezen lángeszű tudós ember írta és mondotta: „Csak az egyszerű ember figyelmét kerüli ki, a racionális és tisztá értelem. Az öregek sokkal előrehaladottak voltak, mert ők ismerték azt a titkos hatalmat, mely minden tárgy legmélyebb bensejében van.“

„Legyen megsemmisítve azon kéz, mely koporsóm ellen tör! Legyenek megsemmisítve mindazok, kik valaha is nevem és cselekedetem ellen törnek. Aki háborgatja az én szentségemet az belesik apám Ámon tűzkarjaiba. Rettegjétek az én apám Ámon hatalmától. A szerencsétlenség közel áll az élethez. Ez az én átkom és az én bosszú, melyet kimondtam és örök időnkig meghagytam jelölve mellemen.“ Így hangzik Mardrus tanár fordításából, a hatalmas Fáraók évezredes mumiájának az átok képlete.

KOTZIG JENŐ.

Valuta:

Zürichben 100 Din = 9.127 sfrk.
100 Doll. (E. A.) adnak itt 5610 Din-t
100 Pezoért (Urug.) „ „ 4900 „
100 Márkért „ „ 1320 „
100 Frankért (Páris) „ „ 215 „
100 Pengőért „ „ 990 „
100 Schil. (Bécs) „ „ 798 „
100 Cseh kor. „ „ 168 „

— **Fölvívjuk** a Muravidék összes vásártartó községeit, hogy írják ki nagyon pontosan a hónapokat és napokat, amelyeken jövő évben a vásárok megtartanak. Kérjük e kimutatást lapunk szerkesztőségéhez küldeni, hogy hetenként pontosan közölhessük a községeket és a napokat a vásárokról. A naptárakban a vásárok nincsenek mind felsorolva.

— **Személyi hir. Kinevezés.** A Dráva-i bánóságban Maribor kerületi inspektornak dr. Schaubach Ferenc eddigi maribori főispán neveztetett ki.

— **A murskasobotai községi takarékpénztár** „Občinska hranilnica“ többeknek kérdezősködésére tudtul adja, hogy mindennemű kölcsön után (bekeblzésre, adóslévre vagy váltóra) a 10% kamaton kívül, semmiféle más illetéket nem számít fel, mint az összeg minden ezer dinárja után egy dinárt. Az 1%-os folyósítási összeg pedig csak egyszer fizetendő.

Betétekre 6-8% kamatot fizet, s viseli a tőkekamatadót. Prekmurjában az egyedüli pupillárbiztos intézet.

— **Tűz.** Küzmics Ferenc strukovci gazda tavaly ujonnan épített pajtája és istállója f. hó 25-én este leégett. A tüzet gyújtogatás okozta. Biztosítva csak a pajta volt; a kár meghaladja az ötvétezer dinárt, mert a takarmány is elpusztult. Vizhiány miatt oltásra gondolni sem lehetett, habár a helybeli és környékbeli tűzoltóság hamar a helyszínén is termett. Mikor azonban a radkersburgi és a radenci tűzoltóság motorfecskendői érkeztek s a Lendava patakból továbbították gyors tempóban a vizet, lehetett csak megmenteni a lakóházat s a szomszéd épületet. A radkersburgi tűzoltóságot eme — már több ízben tett — emberbaráti szolgálatkészségükért és gyors megjelenésükért sok hála és elismerés illeti.

— **Tyuklopás.** Mult hét péntekjéről szombatira virradó éjjel ismeretlen tettes feltörte Kúhár Károly puconci kisbírót és éjjeli őrt tyukolját s onnan öt darab tyukot elvitt. A tettes, több mint valószínű, a már ismert banda szabadon mozgó tagja.

— **Kápolna szentelés a tanítóképző intézetben.** Dr. Premos Dominik zágrebi püspök ünnepélyes keretek között és fényes papi segédlettel szentelte fel a csákoveci tanítóképző intézetében elhelyezett kápolnát. A felszentelés után a püspök

ur szép beszédet mondott a megjelent ifjuságnak és közönségnek. Majd ének és zene számok következtek, ezekből kitűnt Kolárics Imre negyedéves növendék „Az anyai lélek szavai“ című zeneszerzeménye, melyet a megjelent főpap és közönség kérésére megismételtek. Az ünnepély végeztével diszebed volt és ennek elmúltával a főpásztor auton elutazott.

— **A Muraköz újból a zágrebi bánóság alá tartozik.** Nagy manifesztáció Csakovecen,

— Péter király szobrot állítanak fel Csakovecen. Csakovecről jelentik: Kropék csakoveci polgármester egy hirdetést adott ki, amelyben felhívta a lakosságot, hogy az állam új elnevezését ünnepelje meg. Ebből kifolyólag vasárnap az összes házakon az állami zászló lengett. Vasárnap ünnepélyes keretek között megtartott tanácsgyűlésen, melyen Jávor főszolgabíró is megjelent, Kropék polgármester ismertette a jelenlegi helyzetet, majd üdvözlő táviratot küldöttek a miniszterelnöknek és az ujonnan kinevezett bánnak is. Ezen gyűlésen egyhangulag elhatározták, hogy a főtéren, Péter király szobrot állítanak fel. Az emlék szoborra gyűjtést fognak rendezni. A kiadás legnagyobb részét Csakovecig egyharmadát a többi muraközi falvak fedezik. Az erre megválasztott bizottság elnökét Dubenik Stjepán urat Muraköz kormányzóját kérték fel, aki azt örömmel elvállalta.

— **Sulyos vasuti szerencsétlenség a zágoriai Zabok vasuti állomáson.** Csakovecről jelentik: Mozsár Stjepan 49 éves strigovai katolikus plébános szolgálati ügyben Zágrebba utazott. Zabok állomáson nem vette figyelembe a szolgálattevő figyelemzetését az indulásra és csak akkor ugrott fel, amikor a vonat már mozgásban volt, de oly szerencsétlenül, hogy a vonat kerekei mind két lábát, az egyiket térden felül a másikat térden alul levágta. Az állomáson első segélyben azonnal részesítették, majd Zágrebba szállították, ahol a mentők auton az Irgalmasok kórházában elhelyezték. Itt azonnali műtétet hajtottak végre. A szerencsétlenül járt plébános állapota sulyos, de van remény a felépüléséhez.

— **Halálozások.** Mayer Armin bórkereskedő 74 éves korában tüdőgyulladásban meghalt. A megboldogult hosszú időn át a hitközségi tanács tagja volt. — Ebenspánger Makszó kereskedő 78 éves korában meghalt. — Schmidt Szlavoljub zongora-tanár különböző zene- és énekkarok karmestere 70 éves korában meghalt. Fogadják ezen uton részvételünket.

ORSZÁG-VILÁG.

— **Racsics Punisát a feljebbviteli bíróság 33 évi és 8 hónapi fegyházra ítélte.** A feljebbviteli bíróság 10 napig tárgyalta az ügyet s változatlanul elfogadta az első foku bíróság ítéletének minősítését, ezzel szemben az egyes büntetéseket leszállította. Racsics Punisát Radics Pavle és Baszaricsek Gyuró meggyilkolása miatt egyenként 12 évi fegyházra (előbb 20 évi); Radics István meggyilkolása miatt 8 évi fegyházra (előbb 15 év) Grandja Iván és Pernár Iván gyilkossági kísérlete miatt 2 évi fegyházra (előbb 6 év), tehát négy havi vizsgálati fogság beszámításával összesen 33 évi és 8 havi fegyházra ítélte. Popovics Toma és Jovanovics Lune ügyében meg lett hagyva az elsőfoku ítélet és mindkét vádlottat felmentette.

— **Magának utalt ki fél millió dinárt.** A beográdi törvényszék most tárgyalta egy érdekes bűnpert. A vádlott Sztojadinovics Miloje, a kereskedelmi minisztérium számvevőségének főnöke, aki 1923-ban Jankovics Velizár kereskedelmi minisztersége alatt a miniszterrel aláíratott egy határozatot, melynek alapján magának félmillió dinár kölcsönt utaltatott ki s azt a pénzt fel is vette. Az ügyiratot ugy csempészte a miniszter elé s így illetéktelenül jutott a pénzhez. A bíróság beigazoltnak vette a vádat s a tisztviselőt két évi fegyházra ítélte.

— **Merénylet az olasz trónörökös ellen.** Az olasz trónörökös Brüsszelben időzött a közelmúlt napokban, hogy Mária Jose belga királylánnyal eljegyzését megünnepelje. Brüsszelben nagy fogadtatás volt s Umberto trónörökös ennek keretében meg akarta koszoruzni az ismeretlen katona sírját. Közben a tömegből egy fiatalember revolverrel feléje lőtt, de szerencsére egy kerékpáros rendőr a merénylő szándékát észre vette, annak kezét félre ütötte, így történt, hogy senki sem sérült meg. A merénylőt nyomelfogták. Kihallgatása során elmondta, hogy a neve De Rosa, olasz származású, talált gyermek, szüleit sohasem ismerte. Büntérsai nincsenek. A merénylet meghiusulása mindenütt nagy örömet okozott. Belgiumban a fasizmusnak igen sok ellensége tartozdik s a merénylő is ezek közé tartozik.

— **Óriási tőzsdepánik Amerikában.** Miután Európából rengeteg eladási megbízások érkeztek az amerikai tőzsdékre, különösen Newyorkba, az értékpapiroknál óriási áresés következett be. Csak magában Newyorkban a tőzsdén majd 13 millió darab papír cserélt gazdát sok milliárd veszteséggel s körülbelül 50 ezer spekuláns ment tönkre egy nap alatt.

— **Magyarországon új katonai büntetőtörvénykönyv készül.** A halálbüntetés helyett behozzák a botbüntetést. Az ítések száma 25-nél nem kevesebb, hatvannál nem több. Minden botütés egyenlő egy havi fegyházzal. Humánus-e, vagy nem a botbüntetés, erre a válasza az, — hogy a bűncselekményeket meg kell torolni, rendet kell tartani, de mégis humánusabb sokkal, ha a megtorlás nem kivégzés útján történik. A büntetést a tögtön ítélő bíróságok alkalmazzák szokás, engedelmesség büntetése esetén.

Szerkesztő üzenete.

Iróinknak. Hatóságilag megtiltattott, hogy az isztriai Gortán Vladimir kivégzése ügyében a lapok protestáljanak. — **G. J. Krp.** Ugy a költe-

mény mint a próza igen jól sikerült. A rimek kifogástalanok, mondatok jól kifejezettek, ritmososak és gördülékenyek s emellett eléggé költőiés elvű különösen kiemelendő, hogy a legtermészetesebbek talán helyesebben írom: nincsen bennük mesterkélttség, mégis mesteri. Mindkettő időszerű és mintha összebeszéltünk volna, lássa a vezetőcikket. Ezt a lelki harmonia teszi.

**KINO
V M. SOBOTI**

V NEDELJO, 3. novembra
popoldne ob 3 uri in
zvečer ob 8 uri

**KOZACI
John Gilbert**

V nedeljo, 10. novembra

Raj na zemlji

U glavnim ulogama: Reinhold
Schünzel, Charlotta Ander.
6 neopisivo veselih činova o
pravim i tobožnjim apostolima
morala.

VSTOPNINA:

I. prostor 12 Din., II. prostor
10 Din. in III. prostor
5 Din.

Lastnik:

DITTRICH GUSTAV.

GYERMEKNEK

Nem szabad a gyermeket
ijesztegetni!

A hibás nevelés veszedelmes oldala:

— — és akkor a sötét éjszakában, mikor a palotában már mindenki mély álomban szendergett, egyszerre nehéz lélegzés és sírás hallatszott. A sötétből két tüzes szem kísérteties fényvel világított, mely mindig közelebb és közelebb jött. A kis leány remegett félelmében mint a nyárfa levél, s zive oly erősen vert, mintha ki akart volna ugrani, felkiáltott volna, de nem tudott, mert ajkai félelmében megnémultak - - -

Ezekhez hasonló dolgokat mesél az anya, nagyanya a gyermekének, unokájának. Ezen rémes mesék utóhatása, a gyermek lelkét nem fejleszti, lelki élvezetet sem nyújt, hanem ellenkezőleg beoltja a gyermek szívébe, idegeibe, a félelmet. Este, mikor az anya leoltja a lámpákat, a kis gyermek akaratlanul várni és figyelni fog, vajjon mikor tűnik fel a sarokban a kísértetiesen világító két tüzes szem! A gyermek bizonyosan ágyához hívja az anyját és beszélni fog, nem mer egyedül aludni a szobában, mert „fél.“ És így az anya fekszik a gyermek mellé, vagy a kicsikét fekteti saját ágyába . . .

Ez világos és éppen iskolapéldája a hibás nevelésnek. A gyöngé-

gyermek lelkét a borzalmas és rémitő képek kötik le, az ebből származó bizonytalanság a fejlődő élet hosszú szakaszán megmarad. Mikor a szerető anya gyermekét nyugtatni akarja, akkor oly anyagot használ fel, mellyel éppen az ellenkezőjét éri el. „Aludj el, mert különben az ágy alatt fekvő ember a tüzes szemekkel elvisz.” Ha látnád milyen ronda utálatos fogai és hosszú félelmetes körmei vannak. A gyermek félelmében remegve szundikál, de az éj folyamán felébredve, elfogja a félelem, hogy nem jön-e elő „a félelmetes ember”, az ágy alóli egyenesen az ő ágyának. Milyen csodálatos, hogy ezen gyermekremitő eszközt elavultsága dacára, általánoságban mégis használják. Az anyák megmenekednek a gyermek mellett, virrasztástól, mintha ez a nevelés elsőrangú lenne. A középiskolai, sőt egyetemi végzettséggel bíró anyák, ebben a tekintetben semmivel sem különböznek a közönséges tanulatlan, iskolázatlan polgári anyától. Különféle „bau-bau”, cigányok, cigányasszonyok, koldusok és kivált a csendőr és rendőr személye — ezeket használják fel a gyermek ijesztésére. Nem is említve a kéményseprőt.

Csendőri! Evvel a névvel legtöbbször ijesztetik a gyermeket. Észre vehető, amikor a gyermek találkozik a csendőr vagy rendőrrel, az szorosán az anyja mellé bujva halad, félve figyel a rendőr minden mozdulatát. Ezek mind a hibás nevelés eredményei.

A csendőr, rendőr fogalma a gyermek előtt oly rettenetes, hogy az akkor is fél, amikor az illető segítségére érkezik. A veszélyben levő gyermek félelmében inkább kerül az autó kerekai alá, mint a segítségére siető rendőr kezébe. Ez az eset nem ritka, jóformán mindennapos.

Azért az anyákat és azokat, kik szándékoznak azzá lenni — mert nem minden nőben van eziránt manapság hajlandóság — nevelni, oktatni kell. A gyermeknevelés témájáról az anyák részére előadásokat, könyvecskéket kell adni példával és képekkel ellátva és bemutatni, hogy a hibás nevelés csak félős gyáva és gyámoltalan, nem önálló férfiakat nevel, ma saját hangjától megijed, holnap már saját árnyékától is rettegni fog. Rá kell a gyermeket szoktatni, hogy önálló és bátor legyen, de nem kihívó. Vigyáznunk kell, hogy a gyermek ne kerüljön oly személy kezébe, aki ijesztgeti, hanem rendes nevelésről kell gondoskodni. A gyermeket az igazmondásra kell tanítani, de nincsen nagyobb hazugság, mintha a gyermeket avval ijesztgetik „a szekrény mögött egy nagy farkas van”. A szekrény mögött pedig semmi sincs. Ezen lehetetlen és ostoba ijesztgetés az anyák kényelmes volta miatt keletkezett, kiknek vállaira nehezedik a gyermeknevelés gondja. Ha a gyermeket nem lehet megnyugtatni, a farkas, cigány, csendőr stb. hasonló dolgokkal ijesztetik.

A gyermek nemcsak ijedős lesz, hanem ezen félelem a lelkét is be-

tölti, megmarad egész életén át. Hány ember van, aki a sötét szobát nem bírja ki. Ezen rossz nevelésről minden anyának le kell szokni. A mai időben amikor a testedzés, a sport minden ága, a szabad levegőn és napon való tartózkodás van elterjedve, nem szabad a gyermeket a félelemre, a gyávaságra nevelni. Szép mesével kell szórakoztatni, mely a lelkületére üdvös hatással van, dicsőségre, bátorságra kell nevelni és minden káros dolgot távol tartani. Ez a gyermeknevelés legfőbb elve.

KOTZIG JENŐ.

Torma.

Mi az oka?

„Koma! Nem tudja mi lehet az oka annak, hogy a torony óránk mutatói a multkor egészen rendben voltak mikor felmentünk a szőlőbe, — de aztán mikor lejtöttünk, akkor meg mind a kettő . . . félre állott?” —

„Mind a kettő? Hm! Én három mutatót is láttam, de mind félre állott!”

„Igazán nem tudom, édes komám, — hogy mitől van az?”

Vacsora után?

„Mit méltóztatik hallgatni kérem, vacsora után? Bizonyára rádiót?”

„Oh, nem!”

„Hát mit kérem?”

„Azt, hogy hogyan korog a hasam!”

Már választott.

„Ugy hallom, Nagysád, hogy a fiammal házasságot szándékozik kötni! Nem gondolt arra, hogy ebben az ügyben velem is kellett volna érintkeznie?”

„De igen, uram, hanem én inkább mégis csak a fiát választottam.”

Gazdálkodás.

Építsünk.

(Folytatás.)

A falat

tartósság szempontjából ugyan legjobb téglából építeni, azonban, sajnos, a még mindig vajdó gazdasági helyzet ezt nem igen engedi meg. Ha azonban mégis téglával építkezünk, akkor ügyeljünk a téglafalazás szabályaira, hogy hézag ne essen hézagra és fontos, hogy a habarcs helyesen legyen keverve, illetve elkészítve. (Téglafalat különben legjobb hozzáértő mesteremberrel készíttetni.) Sokkal fontosabbnak találom a

vályogfal

készítési módjának az ismertetését, melyet ha jól elkészítünk, nemcsak hogy jól helyettesíti a téglából készült falat — hanem természetes szellőzése miatt még jobb is és mig télen meleget tart, nyáron kellemes hűvösséggel zárja el a helyiséget a külvilágtól. Készítési módja a lehető legegyszerűbb. Mindenesetre fontos (legyen bármilyen a talaj), hogy az alapozást a föld színe fölé is 2—3 sor téglával

felvigyük és az utolsó habarcsréteget nem mézshomok-vakolatból, hanem elsőrangú portlandcementből készítjük. A cement és homok keverési aránya 1 : 2-höz legyen és a jól lesimitott vakolatrétegre még szórjunk egy kevés tiszta száraz cementport is, s azt vassimitóval még egyszer simítsuk jól le. Az így lesimitott cementre azután aszfaltréteget, vagy két sor kátránypapírt tehetünk és végül erre kezdhetjük meg vályogfal felhordását. Kátránypapírt csak jót és sértetlent használjunk és az összetevésnél legalább 5—10 cm. szélességben tegyük egymásra. Ha ezt elmulasztjuk, úgy a nedvesség könnyen felszivódik s az egész falat nyirkossá, a lakószobákat pedig penészesé és egészségtelenné teszi. A penész és nyirok lassan kikezdi a falat és idővel életveszélyessé válik a nedves falak közt való tartózkodás. Ha az építő anyagi körülményei megengedik, akkor még jobb az alapozásnál beton alapot készíteni. Ez esetben is természetesen a beton és vályog közé elhelyezzük a megfelelő szigetelő-réteget. A fal anyagának, a vályognak az elkészítése a következő szabályokon alapul. A porhanyós agyagot kapával összezzuk és jól meglocsolva, szecskát, vagy durvára vágott szalmát keverünk közéje. (Egyes helyeken igen helytelenül az utiport, vagy lóganajt használják a vályog készítésénél, megfelelő a tisztaságról és az ebből származó betegségekről. Fontos, hogy a szalma is — és ezt nem lehet eléggé hangsúlyozni — tiszta és száraz legyen. Az igen téves felfogás, hogy a sárba a piszkos, dohos, rossz szalma is jó, mert éppen ez a piszkos szalma okozza a falnak később az elférgesedést, amit kitisztítani aztán nem is lehet.) Miután tehát a tiszta szalmát, vagyis a mosás és napon való szárítás révén a férgektől és a gombacsiráktól megtisztított szalmát és agyagot jól összekevertük, halomba hányjuk és megvárjuk, míg egyforma nedvessé válnak. (Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Az Agrár bank figyelmezteti a közönséget, hogy biztosítások kötésével a maga részéről még senkit meg nem bizott s ezért a közönség legyen óvatos az ügynökökkel szemben. A bank annak idején a saját intézkedését majd közölni fogja a közönséggel. — Az Agrárbank hat százalékos kamatot fizet a betétek után. A részvények második részletének befizetése most van folyamatban.

Olcsó a dalmát bor. Dalmáciában befejeződött a szüret s most a gazdák nagy bajban vannak boraikkal. Az idej szüretelésü borokat egy és fél, két dináron árulják, de még így sem tudják értékesíteni. A külföld alig érdeklődik a dalmát borok iránt. A mult évi termésből még szintén nagy készletek vannak, de ezeket százötven, kétszáz dináros árral alig tudják értékesíteni. Ez a vö-

rös borok ára hektoliterenkint; — a fehér borokért még ennyit sem lehet kapni. A dalmáciai bortermelők most nagyszabású akcióra készülnek annak érdekében, hogy borkészleteiknek megfelelő exportálási lehetőségeket létesítsenek.

Legjobb
kerékpárok
valamint alkatrészek
jutányosan kaphatók
Nemecz János
vas- és géphereskedésben
Murska Sobota.

Előjegyzési és falinaptárak
az 1930. évre
kaphatók
HAHN IZIDOR
papirkereskedésben
—: MURSKA SOBOTA. :—

Gyermek játékok
kaphatók:
Erdösy Barnabás
papír és játék kereskedésben
Murska Sobota
rom. kath. templom. mellett.

Egy jobb házból származó fiut
péktanoncnak
elfogad BRAUN ALAJOS pékmester, Murska Sobota. Aleksandrova cesta 5.

Vsakovrstne
surove in svinjske
kože
küpüje po najvišji dnevni ceni
FRANC TRAUTMANN
Murska Sobota Cerkevna ul. 191.